

■ **Dünya ölkələrini bürümüş qlobal maliyyə-iqtisadi böhran, enerji daşıyıcılarının kəskin ucuzlaşması heç bir ölkədən yan keçməyib. Bunun nəticəsində yaranmış problemlərin getdikcə dərinləşməsi 2015-ci ildə özünü daha qabarıq şəkildə göstərdi. Bəzi regionlarda iqtisadi böhranla yanaşı, siyasi və hərbi böhranın da müşahidə olunması vəziyyəti daha da gərginləşdirdi.**

Mövcud münaqişələrin 2015-ci ildə öz həllini tapmaması dünyada yeni təhlükə ocaqlarının yaranmasına gətirib çıxartdı. Belə hadisələr bizim ölkəmizdən də yan keçməmişdir. Təbii ki, belə xoşagəlməz hallar regionumuzun ümumi inkişafına mənfi təsir göstərmişdir. Ancaq buna baxmayaraq, ölkəmizdə müxtəlif sahələrdə üzrə inkişaf müşahidə olunmuş, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində əhəmiyyətli qərarlar qəbul edilmişdir.

Prezident İlham Əliyev öz çıxışlarında dəfələrlə vurğulayıb ki, həyata keçirilən siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Bu siyasətin prioritetini sosial istiqamət təşkil edib. Dünyada baş verən maliyyə böhranının, həmçinin, iqtisadi tənəzzülün Azərbaycan əhalisinin rifahına ciddi təsir etməməsi üçün zəruri önleyici addımların atılması özünü əmək haqlarının, pensiyaların, təqaüdlərin, sosial müavinətlərin artırılmasında da göstərdi.

Ötən il əhalinin pul gəlirlərində 5,8 faiz artım müşahidə olunub. Sosial infrastrukturun yaradılmasına ayrılmış vəsait hesabına ölkədə 34 məktəb, 26 uşaq bağçası tikilmiş və ya əsaslı şəkildə təmir edilmişdir. Son illər ərzində ölkə üzrə müasir standartlara uyğun tikilmiş və ya əsaslı təmir olunmuş tibb müəssisələrinin sayı 500-ü keçib. Əhalinin həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılması üçün irimiqyaslı layihələr davam etdirilmişdir.

Göründüyü kimi, ötən il yaddaşlarda maliyyə-iqtisadi böhran kimi qalsa da, ölkəmizdə iqtisadiyyatın inkişaf dinamikası, iqtisadi və sosial proqramların icrası, nəhəng transmilli enerji və nəqliyyat layihələrinin reallaşdırılması davam etdirilmişdir. Bu proses Azərbaycanın beynəlxalq mövqeyini daha da möhkəmləndirmiş, milli təhlükəsizlik və sabitlik təmin olunmuşdur. Ölkə başçısının müstəqil, düşünülmüş və çevik siyasi kursu

dəvət diplomatiyamızın növbəti uğurudur. Azərbaycanın belə mütəbər bir tədbirə dəvət alması respublikamızın regionda və beynəlxalq birlikdə oynadığı rola, dünyada sülh və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə, mühüm iqtisadi məsələ

ciddi addımlar atılacağı bildirilmişdir. Ölkə başçısının qənaətinə görə, Azərbaycan xalqı və dövləti analoji məqamlarda güclü iradə nümayiş etdirmiş, belə vəziyyətlərdən ağır itkilərlə çıxmaq üçün islahatlar dərinləşdirilmişdir.

publikamızın rəhbəri bu məsələyə münasibət bildirərkən diqqəti ötən il dünyada və regionda iqtisadi, siyasi və hərbi böhranın daha da dərinləşdiyinə, qanlı toqquşmaların davam etdiyinə cəlb etmişdir. Dövlətimizin başçısı Yaxın Şərqdə ge-

ümumiyyətlə, baş verəcək hər hansı bir böhranın qarşısını almaq üçün qabaqleyici addımların atılması ölkəmizi gözlənilən bəlalardan xilas etmişdir. Dövlət başçısının rəhbərliyi altında Azərbaycanın antiböhran yol xəritəsi müəy-

həyata keçirdiyi antiböhran tədbirləri dinamik inkişaf tempini qoruyub saxlamağa imkan verdi. Bir sıra yaxın və uzaq ölkələrdə iqtisadi tənəzzülün dərinləşməsinə, maliyyə böhranının kəskin xarakter almasına baxmayaraq, Azərbaycanda

getdikcə artan nüfuzuna xələf gətirmək üçün hətta, utanıb-qızarmadan erməni lobbisinin də sifarişlərini yerinə yetirirlər. Adlarını Azərbaycanlı qoyan, əslində isə, azərbaycanlıqdan çox uzaq olan belə satqımlar qlobal maliyyə böhranının sanki dünyada deyil, yalnız Azərbaycanda baş verməsi barədə rəy formalaşdırmağa cəhd edirlər. Əli Kərimli antiAzərbaycan dairələrin təhriki ilə ölkədə çəşqinliq, qarşıdurma yaratmaq üçün həmişəki kimi yenə də müxtəlif yalanlar, böhtanlar

Dövlət siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır

lələrin həlli sahəsində gördüyü işlərə verilən layiqli qiymətdir. Dövlətimizin başçısının Antalya Sammitində qlobal xarakterli məsələlər barədə Azərbaycanın mövqeyini səsləndirməsi, bir sıra dəyərli təşəbbüslərlə çıxış etməsi ölkəmiz üçün böyük əhəmiyyətə malik hadisə kimi yadda qalmışdır.

Prezident İlham Əliyevin ötən il 20 ölkəyə səfər etməsi, 15 ölkənin dövlət və hökumət başçılarından isə Azərbaycana səfərləri ikitərəfli əməkdaşlığın möhkəmlənməsində, həmçinin ölkəmizin beynəlxalq aləmdə reytinginin daha da yüksəldilməsində böyük rol oynamışdır. Ümumiyyətlə, ölkə başçısının həyata keçirdiyi daxili və xarici siyasətin prioritetini ölkəmizin beynəlxalq aləmdəki mövqelərinin daha da möhkəmləndirilməsi və əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi təşkil edir. Biz qlobal maliyyə-iqtisadi böhranın dərinləşdiyi məqamlarda da bunun şahidi olduq.

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə yanvarın 10-da Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında, bundan bir qədər sonra iqtisadi və sosial məsələlərin həlli ilə bağlı keçirilən konfransda, həmçinin, Azərbaycan Gənclərinin Birinci Forumunun 20 illiyi münasibətilə ölkə gənclərinin bir qrupu ilə keçirilən görüşdə də yaranmış vəziyyətdən çıxış yolları müzakirə edilmiş və bunun üçün

Əsas məqsəd isə Azərbaycan vətəndaşının rifah halını yüksəltmək, işsizliyi, yoxsulluğu aradan qaldırmaq olmuşdur.

Ötən illərə nəzər yetirdikdə şahidi oluruq ki, 2008-ci ildən başlayan qlobal maliyyə böhranı dünyanın bir çox inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrinə böyük ziyanlar vurdu. Dövlətlərin böhranın ziyanlarını önləmək üçün həyata keçirdikləri bir sıra iqtisadi tədbirlər belə, baş verə biləcək zərərlərin qarşısını ala bilmədi. Nəticədə böyük istehsalı olan zavod və fabriklər fəaliyyətlərini dayandırdılar, banklar müflisləşdi, əhalinin yaşam səviyyəsi aşağı düşdü.

Qlobal maliyyə böhranı postsovet ölkələrinə daha çox təsir etdi. Bəzi ölkələr hətta milli valyutalarında devalvasiya etməli oldu. Bizim də ölkəmiz belə hallarla qarşılaşdı. Belə məqamlarda bəzi işbazlar yaranmış fürsətdən öz maraqları naminə istifadə edərək, dərhal süni bahalaşmaya əl atdılar. Lakin dövlət başçısının qəti göstərişi belə halların qarşısını aldı. Təxribatçılar, dəllallar və işbazlar bu istəklərinə çata bilmədilər.

Təbii ki, manatın devalvasiyası qaçılmaz idi. Bunun əsas səbəbi isə neftin qiymətinin bir ildə 3-4 dəfə aşağı düşməsi olmuşdur. Bu, təkə bizim ölkəmizdə baş verməmişdir. Qonşu ölkələrdə milli valyutalar 100 faiz, bəzən də daha çox devalvasiyaya uğramışdı. Neftin qiymətinin bu şəkildə ucuzlaşmasında, sözsüz ki, siyasi amillər də böyük rol oynamışdı. Res-

dən qanlı toqquşmalar nəticəsində yüz minlərlə insanın həlak olduğunu, milyonlarla insanın qaçqın və köçkün vəziyyətinə düşdüyünü diqqətə çatdırmış, vaxtla ölkəmizin də bu problemlə üzləşdiyini, lakin daxili resurslar hesabına vəziyyətdən çıxdığını, qaçqınların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı mühüm tədbirlərin görüldüyünü bildirmişdir. Hazırda qaçqınların üz tutduğu Avropada radikal qüvvələrin, islamofobiya meyillərinin güclənməsinin müşahidə olunduğunu deyən Prezident İlham Əliyev, dünyada yaşayan sivilizasiyalararası anlaşılmazlığın Azərbaycanı da narahat etdiyini, ölkəmizin bu təhlükəli prosesin müsbət məcraya yönəldilməsi üçün səylərini artıracağını vurğulamışdı.

Ölkə başçısı qeyd etmişdir ki, Şərqdən Avropaya üz tutan miqrant seli bizdən yan keçsə də, hadisələrin məcrası Bakı üçün təsirsiz ötürməyib. Regionda vəziyyət həddən artıq ağırlaşmış və Qərbin də müəyyən dairələrinin Azərbaycana qarşı qərəzli, belə hallarda isə məntiqlə izah olunmayacaq dərcədə qeyri-adekvat çağırışları, bəyanatları və açıqlamaları Bakının problemlərini artırmışdır. Buna baxmayaraq, dövlət başçısının düzgün müəyyənləşdirdiyi siyasi strategiya böhranın acı fəsadlar törətməsinin qarşısını almışdır.

yönəldirilmişdir. Təsadüfi deyildir ki, ölkə rəhbəri görülən bu tədbirləri ümumiləşdirərək bildirmişdir: “Bu gün Azərbaycanda elə bir sahə yoxdur ki, konkret proqramla təmin olunmasın. Həm də qəbul edilmiş bütün proqramlar konkret xarakter daşıyır. Hər bir proqramın konkret icra mexanizmləri, konkret maliyyə bazası var və bütün texniki imkanlar var”.

Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın qlobal iqtisadi-maliyyə böhranından minimum itki ilə çıxan ölkələrdən olması ilk növbədə dövlət başçısı İlham Əliyevin düşünlü və ciddi elmi əsaslarla söykənən müstəqil iqtisadi siyasət yeritməsi ilə şərtlənir.

2009-cu ildə baş vermiş maliyyə böhranını xatırlatmaq istərdim. Həmin il əksər dünya ölkələrində qlobal böhranın güclənməsi ilə müşayiət olundu. O vaxt respublikamızın daxili potensiala əsaslanmaqla

ümumi daxili məhsulun 9 faiz artımı müşahidə olundu. Təbii ki, bu, ölkədə həyata keçirilən səmərəli iqtisadi siyasətin nəticəsində baş verdi. Qlobal böhran ötən illərdən başlanmış dinamik inkişaf tempinin sürətini bir qədər azalda bildi, bu da təbiidir. Dünyaya açıq ölkə olan, beynəlxalq iqtisadi-təsərrüfat sistemində uğurla inteqrasiya edən Azərbaycan qlobal maliyyə-iqtisadi böhranının mənfi təsirlərindən tamamilə yayına bilməzdi. Əsas nəticə odur ki, qlobal böhran şəraitində bir sıra ölkələr üçün təminatlı əlçatmaz görünən iqtisadi inkişaf sürətində nail olunub və bunu beynəlxalq maliyyə qurumları da etiraf edirlər.

Belə məqamlarda və digər çətinliklərdə sanki pusquda dayanıb fürsət gözləyən radikal müxalifət nümayəndələri, xüsusilə, AXCP sədri Əli Kərimli, adı olub, özü olmayan Milli Şura kimi əldəqayırma qurumda toplaşan ünsürlər ölkəmizin

Mirkazım KAZIMOV,
Milli Məclisin deputatı,
Yeni Azərbaycan Partiyası
Siyasi Şurasının üzvü